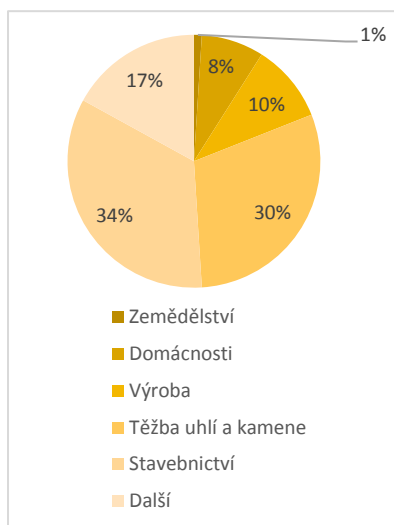
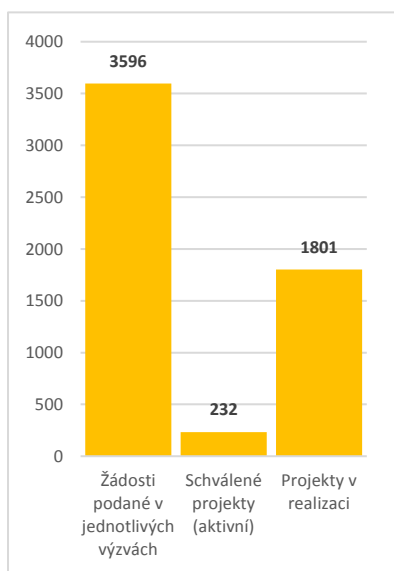

Podíl na produkci odpadů v EU

Čerpání v prioritní ose 3 OP ŽP (k 13. 8. 2019)

KDE NÁS NAJDETE

Šetrné nakládání s odpady a snižování jejich produkce se stalo jedním z klíčových témat Evropské Unie, která si dala za cíl do roku 2025 recyklovat alespoň 55 % komunálního odpadu, snížit skládkování komunálního odpadu na 10 % do roku 2035, a do roku 2025 recyklovat 65 % obalů.

Jsme toho u nás schopni dosáhnout? Zdá se, že to nebude úplně jednoduchá cesta. Zatímco totiž v roce 2004 vyprodukoval každý obyvatel Česka průměrně 455 kg odpadu, v roce 2014 se jednalo již o 506 kg, což představuje nárůst o 11,2 %. To není zrovna pěkné číslo. Určitým pozitivem je, že z vyprodukovaného odpadu se ho alespoň více recykluje. V roce 2004 se z komunálního odpadu recyklovalo jenom 12 % a aktuálně je to již kolem 34 %. Je evidentní, že ale bude potřeba přitvrdit, zatím jsme totiž cílům EU na míle daleko.

V EU je v současnosti zakázáno ukládat nezpracovaný odpad na skládky a poměr rozložitelného komunálního odpadu by na smetištích neměl překročit 35 %. Asi není překvapení, že většina zemí bohužel tyto cíle nespĺňuje. V Česku například stále celá polovina vyprodukovaného odpadu končí na skládkách. Obdobně jako ve většině východních a jižních zemí Evropy. Přeborníky na recyklaci jsou v EU Německo a Rakousko, kde se odpad končící na skládkách pohybuje kolem, pro nás možná neuvěřitelných, 1 až 3 %.

Zástupci členských zemí Evropské unie a Evropského parlamentu se letos na jaře dokonce dohodli na finální podobě zákazu plastových výrobků na jedno použití. Evropská komise očekává, že do roku 2030 dojde díky zákazu k odvrácení ekologických škod v hodnotě 566 mld. Kč. Těžít by z této změny měli i spotřebitelé, kteří by díky tomu měli ušetřit až 167 mld. Kč. Konečná podoba návrhu na zákaz plastových brček, nádobí, tyčinek do uší a dalších plastových výrobků na jedno použití musí být nicméně ještě schválena Evropským parlamentem a členskými státy. Pokud půjde všechno, tak jak má, měl by vstoupit v platnost v roce 2021. Myslíte, že se to podaří?

Plánovaná opatření budou mít vliv nejen na běžný život většiny obyvatel Evropské unie, ale i na samotný umělohmotný průmysl. Jedná se totiž o sektor, který v roce 2015 zaměstnával 1,5 mil. lidí a jeho tržby dosahovaly částek v řádech bilionů korun. Odborníci nicméně tvrdí, že lepší nakládání s odpadem je dobré jak pro životní prostředí a naše zdraví, tak i pro ekonomiku. Odpad je totiž často poměrně cenný a jeho využití může být rentabilní. Kdyby se například skoro všechny vyřazené mobilní telefony sebraly pro další využití, ušetřila by se na materiálu pro výrobu nových telefonů jedna miliarda eur ročně. Opatření jako prevence vzniku odpadů, ekodesign a opětovné používání by proto mohly být pro firmy poměrně lákavé. Nový model hospodářství otevírá také prostor pro inovace a nová pracovní místa. Evropská komise odhaduje, že by jich mohlo v této souvislosti v EU vzniknout kolem půl milionu. A co spotřebitelé? Ti se na oplátku mohou těšit na kvalitnější výrobky.

Některé členské státy EU dokonce vzaly boj s plastem do vlastních rukou a jsou již o pár kroků napřed. Taková Itálie musejí od začátku letošního roku prodávat pouze tyčinky do uší vyrobené jen z biologicky odbouratelných materiálů. A aby toho nebylo málo, již od minulého roku mají zakázáno používat klasické plastové sáčky v obchodech. Na ovoce, zeleninu, maso a ryby mohou být v obchodech využívány pouze recyklovatelné plastové sáčky. U nás se prozatím většina obchodů drží klasiky – zpoplatněných igelitových pytlíků.

Snižování produkce odpadů či jejich materiálové využití podporuje řada dotačních titulů. Aktuálně je otevřen příjem žádostí ve výzvě č. 133 na podporu v rámci ITI (Olomouc a Brno). Nově byly vyhlášeny dvě výzvy, u kterých by měl být zahájen příjem žádostí během prvních zářijových dnů. Výzva č. 134 se bude zaměřovat pouze na nakládání se zdravotnickým odpadem a výzva č. 126 pak i na výstavbu a modernizaci zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů či zařízení na energetické využití odpadů. A na jaro příštího roku je plánovaná výzva č. 122 pro předcházení vzniku komunálních a průmyslových odpadů zahrnující například aplikaci technologií snižujících měrné množství odpadů vznikajících ve výrobě.